

Stanovisko

Rady pro výzkum, vývoj a inovace k návrhu na změnu programu Technologické agentury České republiky na podporu rozvoje dlouhodobé spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích mezi veřejným a soukromým sektorem „Centra kompetence“

I. Způsob předložení návrhu

Návrh programu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Technologické agentury České republiky (dále jen „TA ČR“) Centra kompetence (dále jen „Program“) projednala a schválila Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) na svém 259. zasedání dne 26. listopadu 2010.

Program byl schválen usnesením vlády č. 55 ze dne 19. ledna 2011.

Návrh na změnu Programu předložila TA ČR Radě ke stanovisku s odkazem na § 5 odst. 2 a 3 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“). Návrh zaslala dopisem čj. TACR/9333/2012 ze dne 12. listopadu 2012 předsedkyně TA ČR Ing. Rut Bízková.

II. Způsob projednání návrhu

Zpravodajem k návrhu programu byl určen Ing. Jaroslav Doležal, CSc. dr.h.c.

Návrh na změnu programu byl projednán na 278. zasedání Rady konaném dne 21. prosince 2012.

III. Soulad se zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Rada hodnotí náležitosti návrhu na změnu programu ve smyslu § 5 odst. 2 a 3 Zákona takto:

Identifikační údaje

- Název Programu je „**Centra kompetence**“
- Rada přidělila Programu pro účely evidence v informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací identifikační kód „**TE**“ (viz Stanovisko Rady k návrhu programu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Technologické agentury České republiky „Centra kompetence“, které projednala Rada na svém 250. zasedání dne 26. listopadu 2010.)
- Poskytovatelem účelové podpory je TA ČR.

Členění na podprogramy – Program není členěn na podprogramy.

Termín vyhlášení a doba trvání – doba trvání Programu se předpokládá v období 2012 až 2019, tj. 8 let.

Nejvyšší povolená míra podpory – uvedena nejvyšší povolená míra podpory je 70 %.

Mgr. Marta Nováková

Specifikace cílů – uvedena, v rámci navržené změny programu je definováno celkem 6 cílů.

Odůvodnění cílů – rámcově uvedeno.

Srovnání se současným stavem v České republice a v zahraničí – uvedeno.

Očekávané přínosy – uvedeny souhrnně pro celý Program.

Požadavky na prokázání způsobilosti uchazečů – uvedeny.

Náležitosti materiálu do vlády – součástí dokumentu je obálka, návrh usnesení a předkládací zpráva. Stanovisko Rady je podle Zákona součástí materiálu.

IV. Soulad s Rámcem Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (Úřední věstník Evropské unie 2006/C 323/01)

Rada není oprávněna posuzovat návrh Programu z pohledu slučitelnosti veřejné podpory na Program vynaložené se společným trhem Evropského společenství. Je ovšem oprávněna posoudit, zda při přípravě návrhu Programu byla ze strany poskytovatele – předkladatele respektována ustanovení a požadavky Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „Rámec“).

Předpokládaný počet příjemců a jejich předpokládané zařazení do kategorií (dle Článku 2.2 Rámce) – předpokládá se podpoření 248 subjektů. Příjemci podpory budou malé, střední a velké podniky a výzkumné organizace.

Motivační účinek (dle Článku 6 a článku 1.3.4 Rámce) – je definován.

Předpoklad aplikace blokových výjimek podle Nařízení Komise (ES) č. 800/2008¹ – Program bude vyňat z oznamovací povinnosti podle č. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, neboť bude splňovat podmínky Nařízení Komise (ES) č. 800/2008.

Kategorizace charakteru výzkumu (dle Článku 2.2 Rámce) – uvedena. Program je zaměřen na aplikovaný výzkum a experimentální vývoj.

V. Souhrnné věcné zhodnocení návrhu na změnu Programu Radou

1. Obecně k materiálu

Program je zaměřen na podporu vzniku a činnosti center výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v progresivních oborech s vysokým aplikačním a inovativním potenciálem a perspektivou pro značný přínos k růstu konkurenceschopnosti ČR. V rámci změny programu budou podporována především ta centra, která budou naplňovat Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Centra zároveň vytvoří podmínky pro rozvoj dlouhodobé spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích mezi veřejným a soukromým sektorem.

Hlavním cílem Programu je zvýšení konkurenceschopnosti ČR v progresivních oborech s vysokým potenciálem pro uplatnění výsledků ve výzkumu, vývoji a v inovacích. Program proto stimuluje vytvoření a činnosti takových center VaVaI, která budou inovativní, konkurenceschopná, dlouhodobě udržitelná, budou mít tržní potenciál a ve kterých budou soustředěny výzkumné a aplikační kapacity z veřejného a soukromého sektoru.

¹ Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách)

V rámci Programu se předpokládá, že v rámci Programu bude podpořeno 248 subjektů, převážně výzkumných organizací a malých a středních podniků. Podpora bude udělena 35 projektům. Výše plánovaných výdajů bude činit celkem 9.103 mil. Kč, z toho výdaje ze státního rozpočtu budou činit celkem 6.369 mil. Kč.

2. Změny týkající se souladu se zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací předložené v rámci nového návrhu:

- v části 15 – specifikace cílů, je nově definováno celkem 6 cílů (ve stávajícím znění je obsaženo 5 cílů). Původně stanovené cíle byly rovněž částečně přeformulovány.
- do cílů jsou v rámci navržené změny Programu promítnuty Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Cílem se rovněž stala udržitelnost strategické výzkumné agendy v centrech (nejméně 5 let po skončení projektu).

3. K termínu vyhlášení Programu:

V Programu, který byl schválen usnesením vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 55, bylo stanoveno, že veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích (dále jen „veřejná soutěž“) na výběr projektů do programu bude vyhlášena poprvé v roce 2011 se zahájením poskytování podpory v roce 2012, následně další veřejné soutěže budou vyhlašovány v letech 2013 a 2015 se zahájením poskytování podpory v letech 2014 a 2016.

V návrhu na změnu je z Programu vyňata veřejná soutěž, která měla být vyhlášena v roce 2015.

Dále byla dle původního návrhu programu veřejná soutěž vyhlašována jako dvoustupňová, od roku 2013 bude veřejná soutěž vyhlašována jako jednostupňová. Jako důvod je v Předkládací zprávě uvedena finanční, časová a procedurální náročnost.

Rada doporučuje změnu dvoustupňové soutěže na jednostupňovou soutěž ještě jednou zvážit. Rada však akceptuje, že konečné rozhodnutí je zodpovědností poskytovatele.

4. Ke změnám v celkových výdajích a výdajích z veřejných prostředků na uskutečnění Programu:

Podle návrhu na změnu Programu se předpokládá, že: výše plánovaných výdajů bude činit celkem 9 103 mil. Kč, z toho **výdaje ze státního rozpočtu budou činit celkem 6.369 mil. Kč** (z toho v jednotlivých letech: 447 mil. Kč v roce 2012; 498 mil. Kč v roce 2013; 812 mil. Kč v roce 2014; 812 mil. Kč v roce 2015; 950 mil. Kč v roce 2016; 950 mil. Kč v roce 2017; 950 mil. Kč v roce 2018 a 950 mil. Kč v roce 2019).

Podle původního návrhu měla výše plánovaných výdajů činit celkem 8.595 mil. Kč, z toho **výdaje ze státního rozpočtu budou činit celkem 6.016 mil. Kč** (z toho v jednotlivých letech: 366 mil. Kč v roce 2012; 370 mil. Kč v roce 2013; 740 mil. Kč v roce 2014; 740 mil. Kč v roce 2015; 950 mil. Kč v roce 2016; 950 mil. Kč v roce 2017; 950 mil. Kč v roce 2018 a 950 mil. Kč v roce 2019).

Navržená úprava zvyšuje výdaje na Program ze státního rozpočtu o celkem 353 mil. Kč (na 6 369 mil. Kč) oproti původnímu rozpočtu (6 016 mil. Kč). Z toho navýšení o 281 mil. Kč bylo již schváleno a nyní se navrhuje navýšení o dalších 72 mil. Kč a to v roce 2015.

Zásadní připomínka.

5. K nejvyšší povolené míře podpory – v části 7. (Očekávané výdaje na program) na str. 2 je uvedeno, že očekávaná průměrná míra podpory je 70 %. Na str. 4 se v části 12. Mgr. Marta Nováková

(Forma, míra a výše podpory) uvádí, že maximální míra podpory na jeden projekt je 70 % z celkových uznaných nákladů.

V návrhu na změnu programu je třeba uvést jednotně nejvyšší povolenou míru podpory a její odůvodnění (viz § 5, odst. c) Zákona).

6. Beze změn zůstávají části 17. Očekávané výsledky a 18. Očekávané přínosy a dopady

V rámci Programu budou podporovány pouze projekty, které odůvodněně předpokládají dosažení alespoň jednoho nového výsledku z následujících druhů výsledků: P (patent), Z (poloprovoz, ověřená technologie), F (výsledky s právní ochranou – užitný vzor, průmyslový vzor), G (technicky realizované výsledky – prototyp, funkční vzorek), N (certifikované metodiky a postupy včetně specializovaných map s odborným obsahem) a R (software).

Podpořená centra výzkumu, vývoje a inovací vytvoří příznivé podmínky pro rozvoj dlouhodobé spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve výzkumu, vývoji a inovacích. To bude mít pozitivní dopad na pokrok ve výzkumu a vývoji v perspektivních oborech a na bezprostřední uplatnění výsledků VaV v inovacích. Očekávané posílení interdisciplinarity výzkumu a vývoje přispěje k nalezení nových přístupů a k získávání nových poznatků, které vytvoří základ pro specializaci ČR a růst její konkurenceschopnosti v těchto oblastech. Významný pozitivní dopad budou mít podpořená centra na rozvoj znalostí a zkušeností výzkumných pracovníků (zejména těch začínajících) a na mobilitu výzkumných pracovníků mezi veřejným a soukromým sektorem.

7. K části 11 - délka trvání projektů

V návrhu na změnu Programu se uvádí, že podpora bude poskytována na projekty s délkou řešení minimálně 4 roky a maximálně 6 let. Dle původního znění Programu, měly být podporovány projekty s délkou řešení nejméně 48 měsíců a maximálně 96 měsíců.

VI. Vztah návrhu Programu k Národní politice výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009-2015

Rada hodnotí soulad a vztah návrhu Programu s Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009-2015 takto:

- Program je v souladu s Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009-2015.

VII. Připomínky a doporučení

Zásadní připomínky:

1. Rada požaduje nenavyšovat prostředky ze státního rozpočtu na změnu Programu.

Připomínky:

K náležitostem materiálu do vlády:

1. Rada v rámci změny Programu požaduje vysvětlení, proč došlo již v první veřejné soutěži k rozdělení téměř $\frac{3}{4}$ finančních prostředků na čerpání Programu. Toto čerpání neodpovídá naplánovanému rozdělení výdajů.

2. Jednotně je třeba v dokumentu uvést nejvyšší povolenou míru podpory a její odůvodnění.
3. Rada doporučuje jazykovou a textovou korekturu, zejména Předkládací zprávy.

VIII. Závěr

Rada po zpracování zásadní připomínky doporučuje poskytovateli předložit návrh na změnu Programu vládě.

V Praze dne 6. prosince 2012